

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра практичної психології та ментального здоров'я

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

Вересень 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія успішності особистості в бізнесі

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини,
Спеціальність: С4 Психологія
Освітньо-наукова програма: Психологія

ОНУ
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія особистісного та професійного зростання». Одеса: ОНУ, 2025. 17 с.

Розробник:

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології та ментального здоров'я

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології та ментального здоров'я

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Надія КОЛОГРИВОВА)

Погоджено із гарантом ОПІ «Психологія»

_____ (Оксана КОНОНЕНКО)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)

Факультету психології і соціальної роботи

Протокол № 1 від «1» березня 2025 р.

Голова НМК _____ (Ірина СИДУН)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Загальна кількість: кредитів – 3</p> <p>годин – 90</p> <p>змістових модулів – 2</p>	<p>Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</p> <p>Спеціальність С4 Психологія</p> <p>Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)</p>	<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й
		<i>Семестр</i>
		2-й
		<i>Лекції</i>
		12 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		12 год.
		<i>Лабораторні</i>
		<i>Самостійна робота</i>
		66 год.
		Форма підсумкового контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування у здобувачів: сучасних знань про сутність психологічних особливостей особистості і професійної діяльності бізнесменів та успішності особистості в бізнесі; вмінь використовувати техніки оцінювання, консультування, тренінгу суб'єктів бізнесу та управлінської діяльності.

Завдання:

- ознайомити здобувачів з основними положеннями психології бізнесу;
- ознайомити їх із актуальними проблемами щодо психічного навантаження і методів його зниження у професійній бізнес-діяльності;
- сприяти формуванню цілісного уявлення про психологічні особливості людини як чинника успішності бізнес-діяльності;
- сприяти усвідомленню закономірностей професійного становлення та особистісного зростання суб'єктів бізнесу;
- ознайомити здобувачів з сучасними дослідженнями в галузі оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК8. Здатність використовувати сучасні методи та технології наукової комунікації задля апробування результатів власних наукових досліджень в вітчизняних та світових наукових фахових виданнях.

СК9. Здатність ініціювати та брати на себе відповідальність в інноваційних міждисциплінарних та міжнародних комплексних проектах.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

РН 8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.

ПР9. Запропонувати способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та / або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та / або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- професійно важливі особистісні якості суб'єктів бізнесу;
- етапи розвитку людини в бізнесі;
- якості особистості, які відрізняють підприємців, традиційних менеджерів, інвесторів, лідерів бізнесу;
- екстремальні умови роботи в сучасному бізнесі: дефіциту часу і інформації; фінансового ризику; інтенсивної роботи;
- як надихати особистим прикладом і управляти емоційними станами інших людей (співробітників, клієнтів, партнерів та ін.);
- психологічні чинники мотивації персоналу та самомотивації лідера;
- психологічні техніки ефективної самопрезентації;
- психологічні особливості ділового спілкування;
- особливості комунікації та ведення переговорів у міжкультурному бізнес-середовищі;
- психологічні аспекти командоутворення та ефективної взаємодії в колективі.

вміти:

- застосовувати знання та вміння про етапні стани та відповідну поведінку і динаміку розвитку людини в бізнесі;
- володіти знанням про стадії і динаміку розвитку людини в бізнесі та про відповідні дії і поведінку;
- усвідомлювати, використовувати і розвивати свої сильні сторони і мінімізувати свої обмеження в професійній діяльності;
- адаптуватися до нових ситуацій, що постійно змінюються;
- володіти психологічними техніками підвищення ефективності спілкування та взаємодії в бізнесі;
- володіти методами та прийомами розвитку творчих здібностей та впровадження інноваційних дій;
- надихати особистим прикладом оточуючих;
- проводити тренінги і психологічне консультування суб'єктів бізнесу в бізнес-організаціях.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ В БІЗНЕСІ

Тема 1. Психологічні особливості особистості та діяльності в бізнесі

Особистість в бізнесі. Психологічні особливості бізнес-діяльності, пов'язані з умовами: невизначеності, дефіциту часу і інформації; фінансового ризику; інтенсивної роботи. Життєвий шлях людини, що реалізує себе в бізнесі.

Етапи розвитку людини в бізнесі. Професійно важливі якості особистості підприємця, менеджера, інвестора, лідера бізнесу. Особистісні особливості власників бізнесу і менеджерів (традиційних).

Порівняння бізнесу з військовою справою, науковою діяльністю, спортом вищих досягнень.

Тема 2. Мотивація в бізнесі

Підходи до дослідження мотивації організаційної поведінки.

Моделі організаційної поведінки – теорії X і Y (Д. МакГрегор); Z (А. Маслоу, У. Оучи); I (Intrinsic Motivation – внутрішня мотивація).

Ієрархія цінності людських потреб (А. Маслоу). Визначення актуальних потреб особистості. Комплекс Іони: психологічний механізм, що перешкоджає особистісному зростанню. Характеристики людей, що самоактуалізуються. Шляхи: як наблизитися до самоактуалізації. Стимулювання прагнення до самоактуалізації.

Вплив мотивації досягнення, метапотреб на ефективність бізнес-діяльності.

Тема 3. Ефективне використання інтелектуальних ресурсів

Множинний інтелект (Г. Гарднер). **Стилі мислення** (Р. Bremson, А. Harrison). Як вплинути на Синтезатора, Ідеаліста, Прагматика, Аналітика, Реаліста?

Стилі мислення (N. Herrmann) – визначення професійного профілю особистості і розширення сфери впливу.

Інтуїція в бізнесі: можливості і небезпеки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В БІЗНЕСІ

Тема 4. Лідерство в бізнесі

Підходи до лідерства в психології (поведінковий, ситуаційний, атрибутивний, харизматичне лідерство, трансформаційне лідерство). Лідерство в дослідженнях психології менеджменту.

Стилі лідерства (К. Левін). **Емоційний інтелект та емпатія в бізнесі.** **Стилі емоційного лідерства** (Д. Гоулман).

Тема 5. Психологія успішності особистості в бізнесі

Психологія успішності особистості в бізнесі. Я-концепція успішного бізнесмена.

Динамічна модель успішності особистості в бізнесі (Т. Чернявська).

Яка самооцінка сприяє успішності в бізнесі.

Впевненість в собі (асертивність) як умова ефективного ділового спілкування.

Кар'єра лідера: планування, управління, розвиток в умовах ринку.

Тема 6. Психологічні проблеми оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів

Ассесмент-центр метод – комплексне оцінювання і розвиток професійно важливих якостей бізнесменів.

Бізнес-консультування – як різновид психологічної практики.

Тренінги розвитку бізнес-успішності: «Ефективні комунікації в бізнесі», «Розвиток бізнес-креативності», «Успішна бізнес-команда». Коучинг бізнесменів.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем, змістових модулів	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Л	п/с	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ В БІЗНЕСІ					
Тема 1. Психологічні особливості особистості та діяльності в бізнесі.	15	2	2		11
Тема 2. Мотивація в бізнесі.	15	2	2		11
Тема 3. Ефективне використання інтелектуальних ресурсів.	15	2	2		11
Разом за змістовим модулем 1	45	6	6		33
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ БІЗНЕСІ					
Тема 4. Лідерство в бізнесі.	15	2	2		11
Тема 5. Психологія успішності особистості в бізнесі.	15	2	2		11
Тема 6. Психологічні проблеми оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів.	15	2	2		11
Разом за змістовим модулем 2	45	6	6		33
Усього годин	90	12	12		66

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Професійно важливі якості особистості бізнесменів	2
2	Вплив мотивації бізнесменів на ефективність їх діяльності	2
3	Особливості емоційної саморегуляції бізнесменів	2
4	Психологічні чинники стресостійкості	2
5	Асертивна поведінка	2
6	Ассесмент-центр метод – комплексне оцінювання і розвиток професійно важливих якостей бізнесменів.	2
	Разом	12

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів під час вивчення курсу включає теоретичну підготовку з окремих тем, що вивчаються в порядку самостійної роботи, а також підготовку до практичних занять з тем, що вказані в таблиці.

Самостійна робота виконується здобувачем в бібліотеці, навчальних аудиторіях університету, на виробництві, у комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

№	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Фактори формування особистісних лідерських властивостей.	6
2	Team-building: як створити ефективну команду.	6
3	Психологічні навантаження і перевантаження у бізнес-діяльності.	6
4	Психологія стресу та способи боротьби з ним.	6
5	Професійна деформація бізнесменів (доповідь-презентація).	7
6	Фактори, які впливають на виникнення агресивної поведінки.	7
7	Психологія ефективного спілкування, ефективна взаємодія.	7
8	Ефективне працевлаштування: резюме, проходження співбесіди, стратегія пошуку роботи.	7
9	Як знайти роботу під час війни.	7
10	Майстерність турботи сучасні практики для HR, кар'єрних консультантів і працівників служби зайнятості.	7
	Разом	66

Як різновид самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю.

Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

<p>Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання</p>	<p>Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)</p>	<p>Критерії оцінювання</p>
<p>Prometheus Бізнес-гра для підприємців Інтерактивна бізнес-гра:</p> <ul style="list-style-type: none"> • маркетинг і позиціонування, пошук клієнтів • вибір життєздатних бізнес-моделей • оптимізація бізнес-процесів • пошук джерел фінансування • правила кібербезпеки <p>Бізнес-гра стане кроком до розвитку цінних бізнес-навичок та загального підприємницького стратегічного мислення.</p> <p>https://prometheus.org.ua/prometheus-free/business-game/</p>	<p>Тема 1. Психологічні особливості особистості та діяльності у бізнесі Формує: ЗК1, ЗК2, СК5, ПР15.</p>	<p>Аналіз бізнесу. Генерація ідей для розвитку та масштабування. Оцінка життєздатності бізнес-моделей. Працювання з реальними викликами бізнесу, розкладання завдання на етапи й бачення загальної перспективи власної справи.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Психологія стресу та способи боротьби з ним» Знайдіть внутрішній баланс: цей курс допоможе вам опанувати техніки саморегуляції та подолання стресу.</p> <p>https://prometheus.org.ua/prometheus-free/psychology-of-stress/</p>	<p>Тема 6. Психологічні проблеми консультування Формує: ЗК1, СК3, СК8, ПР15</p>	<p>Техніки саморегуляції та подолання стресу. Як позбавитися від страху і знайти впевненість в собі.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Лідерство у команді: становлення лідера» Модуль 1. Визначення лідерства Поняття лідерства. Історія лідерства. Лідерські компетентності. Лідерські ролі. Пошук лідера в собі. Модуль 2. Стратегії самолідерства Визначення себе як лідера. Розвиток самосвідомості. Ухвалення ефективних рішень. Підтримання психологічного благополуччя. Модуль 3. Лідерство для інших Лідерство з емоційним інтелектом. Побудова довірливих відносин. Етичне використання влади та впливу. Розбіжності думок. Модуль 4. Зростання лідера Зростання лідера: ключові аспекти, допитливість, сміливість, відданість справі.</p> <p>https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership/</p>	<p>Тема 4. Лідерство в бізнесі Ключові концепції побудови довірливих стосунків з людьми в ролі лідера. Формує: ЗК2, СК3, СК5, ПР15, ПН8.</p>	<p>Побудови довірливих стосунків з людьми в ролі лідера. Розуміння процесу ухвалення ефективних рішень. Готові стратегії ведення переговорів та управління конфліктами. Структура для подальшого розвитку власного лідерства.</p>

<p>Prometheus Онлайн курс «Team-building: як створити ефективну команду» Створення команди, яка працює злагоджено, мотивовано й на результат. Опанування ключових принципів team-building: від розуміння етапів життєвого циклу команди до управління її динамікою та побудова ефективної комунікації. https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/team-building-effective/</p>	<p>Тема 6. Психологічні проблеми тренінгу бізнесменів. «Успішна команда». Формує: ЗК1, СК5, ПР15</p>	<p>Hard skills Вправи для зближення команди. Організаційний дизайн. Рольове розподілення. Soft skills Командна динаміка. Побудова довіри в команді. Гнучкість. Мотивування команди.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Соціальна тривога: як почати заявляти про себе» Соціальна тривога не має тримати вас у тіні — ваша думка варта того, щоб її почули. Дізнайтеся, як: - працювати із соціальною тривогою; - знизити її вплив на кар'єру й повсякденне життя; - навчитися заявляти про себе без страху критики. Опануйте когнітивні стратегії, практики саморегуляції та інструменти асертивної комунікації, щоб почуватися впевнено й залишатися собою в будь-якій ситуації. https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/social-anxiety/</p>	<p>Тема 5. Впевненість в собі як умова ефективного ділового спілкування Формує: ЗК1, ЗК2, СК5, СК11, ПР15</p>	<p>Практики саморегуляції: - самоусвідомлення, - емоційний інтелект, - саморефлексія, - асертивність, - активне слухання, - управління тривогою, - резильєнтність, - впевненість у собі.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Діалог та медіація: шлях до порозуміння» Здатність знаходити спільну у складних ситуаціях охоплює сфери дипломатії, культури, конфліктології, медіації, історії та мистецтва. Практичні інструменти, розглянуто приклади конфліктних ситуацій та способи їх вирішення, а також алгоритм розробки плану ведення діалогу, адаптованого до різних життєвих обставин. До курсу залучені експерти, які поділяються власним досвідом пошуку шляхів до порозуміння. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/mediacia-dialog/</p>	<p>Тема 6. Психологічні проблеми тренінгу бізнесменів. «Ефективні комунікації в бізнесі». Формує: ЗК1, СК5, СК11, ПР15</p>	<p>Навички ефективного діалогу, подолання конфліктів та розробки власних алгоритмів порозуміння.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Працевлаштування» Модуль 1. Як правильно подати себе, свій досвід і навички на ринку праці Модуль 2. Яке резюме привертає увагу роботодавців і яких помилок варто уникати Модуль 3. Пройти співбесіду і отримати вакансію. Модуль 4. Як знайти роботу: формуємо ефективну стратегію і перетворюємо її в план дій. Результат після інтенсиву? Оновлене резюме, правильно презентувати себе та свої навички, чітка кар'єрна мета, підготовка до співбесід. https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/mercatus-jobboost/</p>	<p>Тема 5. Психологія успішності особистості в бізнесі Кар'єра лідера: планування, управління, розвиток в умовах ринку. Формує: ЗК1, СК5, СК11, ПР15</p>	<p>Визначення кар'єрних цілей. Аналіз себе як кандидата. Створення привабливого для роботодавців резюме. Як відповідати на найбільш типові питання на співбесідах. Розробка плану пошуку роботи. Мотиваційні листи. Вміння впевнено відгукватися на вакансії без страху відмов.</p>

<p>Prometheus Онлайн курс «Як знайти роботу під час війни»</p> <p>Курс «Як знайти роботу під час війни» допоможе вам зрозуміти сучасний ринок праці, знайти нові можливості та розвинути необхідні навички для успішного працевлаштування.</p> <p>Під час війни наше життя змінюється. Зміни стосуються всього: звичного порядку речей, організації побуту, планування майбутнього. У нових умовах багато людей втратили і домівку, і роботу. Якщо взяти до уваги ще й надзвичайно тяжкий морально-психологічний стан, у якому опинилися більшість людей, то можна зрозуміти: пошук нової роботи в нинішніх умовах – неабияке випробування. Часто людина не може знайти в собі ресурсу, щоб бодай відкрити спеціальний сайт і ознайомитися з вакансіями, уже не говорячи про те, щоб комусь зателефонувати та про щось домовлятися.</p> <p>Курс допоможе вам передусім зважитися і зробити перший крок. Ви зрозумієте, як знайти роботу зараз – у ситуації, що склалася, з ресурсами, які ви маєте, зі знаннями та навичками, яких ви набули раніше.</p> <p>Мета курсу — познайомити вас із новими умовами на ринку праці під час війни, показати, як вони змінюються, які нові можливості відкривають для пошукачів, навчити алгоритму пошуку роботи, показати інструменти та техніки, що допоможуть вам знайти гідне місце для працевлаштування за своїм фахом або опанувати нову професію.</p> <p>https://prometheus.org.ua/prometheus-free/job-search-during-war/</p>	<p>Тема 5. Психологія успішності особистості в бізнесі Кар’єра лідера: планування, управління, розвиток в умовах ринку Формує: ЗК1, СК5, СК11, ПР15</p>	<p>Саморегуляція, що допоможе у цей непростий час відшукати в собі ресурс на роботу та професійну реалізацію; розуміння, які сфери найбільше відповідатимуть вашим потребам та запитам; розуміння, які стратегії пошуку можна застосувати нині, як самостійно проаналізувати свій професійний досвід, навички та обрати нову професію; при поєднанні роботи з волонтерством, цей курс допоможе вам зрозуміти, як правильно розставляти пріоритети; актуальні інструменти та стратегії пошуку роботи з урахуванням психологічних аспектів та особливості поточної ситуації на ринку праці в умовах війни.</p>
<p>Prometheus Онлайн курс «Майстерність турботи сучасні практики для HR, кар’єрних консультантів і працівників служби зайнятості»</p> <p>Стати підтримкою для себе і для інших — це навичка, яку можна розвинути. Курс «Майстерність турботи» допоможе вам знайти внутрішні ресурси, відновити сили й будувати глибший контакт з людьми навколо.</p> <p>Курс важливий сьогодні, бо допомагає розвивати життєву витривалість, вміння підтримувати себе та інших.</p> <p>https://prometheus.org.ua/prometheus-free/pro-care/</p>	<p>Тема 6. Психологічні проблеми оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів Формує: ЗК1, СК5, СК11, ПР15</p>	<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - керувати стресом, - розпізнавати власні емоції, - будувати підтримуючу комунікацію, - ефективно працювати з людьми, які пережили втрати чи зміни в житті,

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування як періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій, обговорення у групі практичних та самостійних завдань;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу), ілюстрація;
- практичні методи: виконання практичних завдань, вправи, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.

Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: анотування, складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: анотування, складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.

- Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

- Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

- Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

- Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (15 балів)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Ї Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно

	використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу.
Добре (14 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання. Але при освітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
Задовільно (12 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
Незадовільно з можливістю відпрацюванн я (9 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	3	здатність студента презентувати доповідь відповідно змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	3	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Анотування наукових книг та статей	2	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Есе	1	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Практичне завдання	1	Самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність

		поставленим цілям.
--	--	--------------------

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Психологічні особливості особистості та діяльності суб'єктів бізнесу у сучасних вітчизняних умовах.
2. Вибір бізнесу як професійної діяльності.
3. Сутність бізнесу.
4. Особистість в бізнесі.
5. Психологічні особливості професійної бізнес-діяльності
6. Особливості бізнес-діяльності, пов'язані з умовами дефіциту часу.
7. Особливості бізнес-діяльності, пов'язані з умовами дефіциту інформації.
8. Особливості бізнес-діяльності, пов'язані з умовами фінансового ризику.
9. Особливості бізнес-діяльності, пов'язані з умовами інтенсивної роботи.
10. Етапи розвитку людини в бізнесі.
11. Професійно важливі якості особистості підприємця.
12. Професійно важливі якості особистості менеджера.
13. Професійно важливі якості особистості інвестора.
14. Професійно важливі якості особистості лідера бізнесу
15. Життєвий шлях людини, що реалізує себе в бізнесі.
16. Порівняння бізнесу з військовою справою.
17. Порівняння бізнесу з науковою діяльністю.
18. Порівняння бізнесу зі спортом вищих досягнень.
19. З якими факторами пов'язані екстремальні умови роботи в сучасному бізнесі?
20. Підходи до дослідження мотивації організаційної поведінки.
21. Ієрархія цінності людських потреб (А. Маслоу).
22. Визначення актуальних потреб особистості.
23. Комплекс Іони: сутність, як від нього звільнитися.
24. Психологічний механізм, що перешкоджає особистісному зростанню.
25. Характеристики людей, що самоактуалізуються.
26. Шляхи: як наблизитися до самоактуалізації.
27. Стимулювання прагнення до самоактуалізації.
28. Вплив мотивації досягнення, метапотреб на ефективність бізнес-діяльності.
29. Ефективне використання інтелектуальних ресурсів.
30. Множинний інтелект (Г. Гарднер).
31. Стили мислення (R. Bremson, A. Harrison).
32. Як вплинути на Синтезатора?
33. Як вплинути на Ідеаліста?
34. Як вплинути на Прагматика?
35. Як вплинути на Аналітика?
36. Як вплинути на Реаліста?
37. Стили мислення (N. Herrmann) – визначення професійного профілю особистості і розширення сфери впливу.
38. Бізнес-інтуїція: можливості і небезпеки.

39. Психологічне забезпечення розвитку успішності особистості в бізнесі.
40. Лідерство в бізнесі.
41. Підходи до лідерства в психології.
42. Ситуаційне лідерство.
43. Харизматичне лідерство.
44. Трансформаційне лідерство.
45. Лідерство в дослідженнях психології менеджменту.
46. Стили лідерства (К. Левін).
47. Стили емоціонального лідерства (Д. Гоулман).
48. Психологія успішності особистості в бізнесі.
49. Я-концепція успішного бізнесмена.
50. Яка самооцінка сприяє успішності в бізнесі?
51. Особистісні особливості власників бізнесу та менеджерів (традиційних).
52. Динамічна модель успішності особистості в бізнесі (Т. Чернявська).
53. Трудоголізм – це фактор ефективної діяльності чи предиктор багатьох проблем?
54. Дисфункції у сім'ях бізнесменів: причини, засоби вирішення сімейних проблем.
55. Особливості особистісних деформацій бізнесменів різних рівнів успішності в бізнесі.
56. Психологічні засоби підвищення особистої ефективності.
57. Ассесмент-центр метод: підготовка та проведення оцінювання кандидатів на вакансії.
58. Комплексне оцінювання і розвиток професійно важливих якостей бізнесменів.
59. Бізнес-консультування – як різновид психологічної практики.
60. Тренінги розвитку бізнес-успішності.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний та періодичний контроль							Сума балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			Індивідуальне самостійне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
15	15	15	15	15	15	10	100
45			45				

T1, T2, ..., T6 – теми лекцій

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	За національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	відмінно
85 - 89	B	добре
75 - 84	C	

70 - 74	D	задовільно
60 - 69	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни;
- Мультимедійні презентації;
- Силабус;
- допоміжний роздатковий матеріал.

14. Рекомендована література

Основна

1. Артемов В.Ю., Сингаївська І.В. Особливості процесів прийняття рішень в умовах невизначеності. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 1(65). С. 149–163.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект у бізнесі. Як стати успішним у житті та кар'єрі; [пер. з англ. Ю. Шекет]. Харків: Vivat. 2021, 528 с.
3. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера; пер. з англ. В. Глінка. 3-тє видання. Київ: Наш Формат, 2021. 288 с.
4. Гура Г.Н. Психологічні механізми прийняття управлінських рішень: раціональність чи інтуїція. *Вчені записки університету «Крок»*. № 4 (68). Київ. 2022. С. 123-131.
5. Чернявська Т.П. Оптимізм як фактор успішності бізнес-діяльності. *Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія*, книга восьма / за ред. д.е.н., проф. Кузнєцова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. С. 400-419.
6. Чернявська Т.П. Самоефективність як предиктор успішності професійної діяльності. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools journal homepage*. 2021.2.6. Volume 44, Number 2. pp. 44-47. URL: <https://cutt.ly/1Ces3K4>
7. Durnali M., Orakci Ş., Khalili T. Fostering creative thinking skills to burst the effect of emotional intelligence on entrepreneurial skills. *Thinking Skills and Creativity*, 2023. Vol. 47. P. 101200.
8. Kleine A.K., Schmitt A. Entrepreneurs' psychological well-being. *The SAGE Handbook of Organizational Wellbeing*, 2021. P. 199-214.
9. Sadler-Smith E. *Intuition in Business*. Oxford University Press, Incorporated. 2023. 320 p.
10. Wibowo A., Narmaditya B.S., Saptono A., Effendi M.S. Does Digital Entrepreneurship Education Matter for Students' Digital Entrepreneurial Intentions? The Mediating Role of Entrepreneurial Alertness. *Cogent Education*. 2023. Vol. 10(1). P. 1-19.

Додаткова

1. Чернявська Т.П. Механізм маркетингового мислення в ефективному бізнесі. *Вісник національного авіаційного університету*. Серія: Психологія: зб. наук. пр. Київ: Вид-во нац. авіац. ун-ту НАУ-друк, 2020. Вип. 1(16). С. 203-210. URL: <https://cutt.ly/iCUP4wz>

2. Чернявська Т.П. Психологічна реабілітація лідерів бізнесу. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*: зб. наукових праць. Том 23 № 2 (57). 2024. С. 146-157.

16. Електронні інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua>
2. American Psychologist Journal: <https://cutt.ly/zV6yVxw>
3. International Journal of Scientific Research and Management: <https://cutt.ly/jV6uTxx>